

Nr 11

Jordbruksutskottets betänkande i anledning av motion angående den högmekaniserade avverkningen av skog.

Motionen

I motionen 1973:209 av herr Stridsman m. fl. (c) hemställs att riksdagen uttalar att vid forskningsinsatser inom det skogstekniska området inom ramen för det avtal, som fjolårets riksdag godkände, mellan staten och Stiftelsen Skogsteknisk FoU de synpunkter beaktas som aktualiserats i motionen.

Utskottet

Med riksdagens godkännande träffades förra året avtal mellan staten och en av skogsbruket och den skogsmaskintillverkande industrin bildad styrelse, Stiftelsen Skogsteknisk FoU, om gemensam finansiering av kollektiv forskning på det skogstekniska området (prop. 1972:53, JoU 1972:23, rskr 1972:175). Enligt avtalet, som avser tiden den 1 juli 1972 – den 30 juni 1975, medverkar staten i finansieringen av verksamheten genom att tillskjuta 9,9 milj. kr., varav 3 milj. kr. under innevarande budgetår, 3,3 milj. kr. under nästa budgetår och 3,6 milj. kr. under budgetåret 1974/75. Stiftelsen skall under treårsperioden tillskjuta sammanlagt lägst 14,85 milj. kr. Verksamheten skall bedrivas i enlighet med ett till avtalet fogat ramprogram.

Ramprogrammet omfattar forskning rörande anläggning, skötsel och avverkning av skog samt transport av virke. I programmet ingår också forskning rörande arbetarskydds- och miljövårdsfrågor i anslutning till skogsarbetet. Ansvar för programmets genomförande åvilar en särskild nämnd, Nämnden för skogsteknisk forskning. Nämnden bedriver ingen egen forskningsverksamhet. Programmet genomförs i stället efter nämndens närmare bestämmande vid befintliga forskningsinstitutioner, i första hand Forskningsstiftelsen Skogsarbeten, skogshögskolan och Svenska träforskningsinstitutet.

I motionen 1973:209 framhålls att utvecklingen i skogsbruket, som sedan lång tid tillbaka kännetecknas av en hög rationaliseringstakt och en snabb utveckling mot alltmer högmekaniserade avverkningsmetoder, medför problem i många avseenden. Olycksfallsfrekvensen i skogsarbetet ökar. Miljömässiga faktorer blir eftersatta. Den ökade mekaniseringen leder till avverkningsmetoder som alltför mycket befrämjar en övergång till stora kalavverkningar. Om den tekniska utvecklingen får fortsätta mot större maskiner och maskinsystem som kräver allt större avverkningsarealer bidrar detta enligt motionärerna till att skapa stora sår i naturen. Det framhålls att det för det mindre skogsbruket från mekaniseringssyn-

punkt är nödvändigt att forsknings- och utvecklingsarbetet inriktas på att stimulera framställning av mindre maskinenheter. Inte minst, anser motionärerna, är det synnerligen angeläget, att gallringsbestånd kan avverkas i större omfattning på maskinell väg. Riksdagen bör enligt motionen uttala sitt stöd för att forskningen inom ramen av det avtal som träffats mellan staten och Stiftelsen Skogsteknisk FoU inriktas på att ge det mindre skogsbruket bättre möjligheter till mekaniserade avverkningsmetoder. Därmed skulle intressen som miljöhänsyn, mekaniserad avverkning och arbetarskyddsfrågor bättre kunna samordnas, anser motionärerna.

Utskottet vill i anledning av förevarande motion framhålla att den forskningsverksamhet som skall bedrivas inom förenämnda ramprogram till betydande del innebär en fortsättning av redan pågående forskning. Ett område där forskningsinsatserna beräknas öka är dock gallringen där det bedömts som speciellt angeläget att snabbt kunna utveckla mekaniserade system. Forsknings- och utvecklingsarbete i fråga om mekaniserade gallringssystem har pågått under flera år vid skogshögskolan och Forskningsstiftelsen Skogsarbeten och även inom den maskintillverkande industrin. Enligt vad utskottet erfarit är intresset i det fortsatta arbetet i fråga om mekanisering av slutavverkningarna bl. a. inriktat på utvecklingen av mindre maskiner. Vid angivna förhållanden finner utskottet motionen 1973:209 inte påkalla något särskilt riksdagens uttalande.

Utskottet hemställer

att riksdagen anser motionen 1973:209 besvarad med vad utskottet anför.

Stockholm den 13 mars 1973

På jordbruksutskottets vägnar

NILS G. HANSSON

Närvarande: herrar Hansson i Skegrie (c)*, Mossberger (s), Persson i Skänninge (s), Hedin (m), Hedström (s), Jonasson (c), Magnusson i Tanum (s), fru Anér (fp), herr Augustsson (s), fru Lindberg (s), herrar Takman (vpk), Berndtsson i Bokenäs (fp), fru Olsson i Helsingborg (c), fru Theorin (s) och herr Leuchovius (m)*.

* Ej närvarande vid betänkandets justering.